

Leygarmorgunin klokkan 11 undirskrivaðu Hans Enoksen og Jóannes Eidesgaard avtalu millum Føroyar og Grønland um vinnumenning, útbúgvingarmøguleikar og mentan, umframt samstarv á fiskivinnuøkinum. Undirskrivningin fór fram í býráðshølinum á Tvøroyri

Mýnd: Dagfinn Olsen

Grønland verri avtalu enn Føroyar

Grønland stríðist við at fáa avtalu við danir um undirgrundina, og vilja hava somu loysn sum føroyingar. Í dag eru 15 ár síðani, at føroyingar og danir skrivaðu undir sáttmálan um føroysku undirgrundina og lögmaður hevur lovað grønendingum stuðul í undirgrundarmálinum

UNDIRGRUND

Dagfinn Olsen
dagfinn@sosialurin.fo

Hans Enoksen og fylgi hava verið á vitjan í Føroyum um vikuskiftið. Eitt av málunum, ið kom á breddan, tá lögmaður og grønlandski landsstýrisformaðurin samskiptu, var stríðið hjá grønendingum at vinna sær rættindi í undirgrundarmálinum og samráðingarnar við danir í hesum sambandi.

Hans Enoksen nevndi sjálfstýrisnevndina, ið hevur arbeitt við at finna nýggja skipan í viðurskiptunum millum Grønland og Danmark.

- Knúturin tykist vera undirgrundin, sigur Jóannes Eidesgaard, lögmaður.

Grønendingar vilja fegnir hava loysn, sum er lík føroysku avtaluni við danir.

- Teir hildu seg hava funnið eina semju, men so bar ikki til hóast alt, sigur lögmaður, og minnir á, at føroyingar á sinni fingur grønlandsku loysnina í boði, men mettu hetta at vera ov lítið.

Hendan avtalan hevur við sær, at tað, ið vunnið verður úr undirgrundini, verður býtt helvt um helvt millum partarnar.

- Føroyingar og grønendingar eiga sjálvsagt at sleppa at nýta náttúrliga tilfeingið, og eg vóni, at grønendingar halda fast í at velja føroysku loysnina, sigur lögmaður Jóannes Eidesgaard.

- Eg dugi ikki at skilja, at Danmark kann liva við, at Grønland nú 15 ár seinni fær eina avtalu, sum er verri enn tann føroyska, sigur lögmaður.

Føroyska loysn 15 ár

- Undirgrundarmálið og føroyska avtalan er skúladømi um, at politiskt treiskni skal til. Tað eru 32 ár síðani, at

føroysingar settu hol á samráðingarnar og samráðingarnar vardu í 17 ár. Í dag eru 15 ár síðani undirskrivningin fór fram og avtalan kom undir land, sigur lögmaður, og leggur afturat, at hetta er dømi um, at tað loysir seg at stríðast og ikki velja løttu loysninar.

Avtalan er 15 ár í dag og tá undirskrivningin fór fram, var hetta eisini á 60 ára degnum hjá Atla Dam, sum tá var lögmaður, og sum stóð á odda í samráðingunum við danir. Atli Dam, sáli, hevði sostatt verið 75 ár í dag og lögmaður hugleiðir:

- Atli Dam var markantur politikari og undirgrundarmálið stendur sterkt á hansara politisku leið. Tað er vert at minnast, at Atli mest samráddist við sínar paratamenn, so at siga, tí Anker Jørgensen sat við róðrið í Danmark, men Atli fekk als ongar sersømdir, og tað gjørdist ein konservativur forsætisráðharri, sum tók endaligu avgerðina, so føroyingar fingur undirgrundarrættindi, sigur lögmaður.

- Undirgrundarmálið stendur óivað eftir sum eitt lívsverk hjá Atla Dam, og hetta var eisini eitt satt bragd, og hetta er eisini eitt mál av sera

stórum týðningi, sigur Jóannes Eidesgaars, lögmaður.

Stuðlar grønendingum

Men hvar stendur lögmaður, nú grønendingar stríðast fyri sínum rættinum til undirgrundina?

- Óivað er ríkiðomi í undirgrundini, so hetta er mál av stórum týðningi. Tað eru í dag 15 ár síðani, at føroyingar skrivaðu undir, og enn rennur ongin olja. Hetta er langtíðar politikkur og tað hevur týðning at hava fokus og minnast, hvat málið snýr seg um. Eg segði við Hans Enoksen á vitjan hansara her, at spyr hann meg til ráðs, so sigi eg, at grønendingar mugu halda fast, tí hetta er stórmál, ið er av stórum týðningi, sigur lögmaður Jóannes Eidesgaard.

Føroysk grønlandsk avtala

Leygarmorgunin undirskrivaðu lögmaður Jóannes Eidesgaard, og grønlandski landsstýrisformaðurin Hans Enoksen, avtalu millum Føroyar og Grønland um vinnumenning, útbúgvingarmøguleikar og mentan, umframt samstarv á fiskivinnuøkinum. Hetta fór fram á Tvøroyri

AVTALA

Dagfinn Olsen
dagfinn@sosialurin.fo

Almenna vitjanin hjá Hans Enoksen, frú Aaliaraq Enoksen og fylgi, varð nógv seinkað orsakað av seinkingum í flogferðsluni. Tey komu tó til Føroya í fríggjakvöldið. Ætlandi skuldi lögmaður vera vertur við døgurða í Nadodda neystinum á Tvøroyri í fríggjakvöldið, men hetta varð av ongum. Fylgið kom til Tvøroyar við Brimli á nátt, og restin av vitjanini gekk eftir ætlan.

Leygarmorgunin klokkan 11 undirskrivaðu Hans Enoksen og Jóannes Eidesgaard avtalu millum Føroyar og Grønland um vinnumenning, útbúgvingarmøguleikar og mentan, umframt samstarv á fiskivinnuøkinum. Undirskrivningin fór fram í býráðshølinum á Tvøroyri.

Hans Enoksen sigur í viðmerking, at í Grønlandi vænta tey sær nógv av samstarvinum við Føroyingar. Tað eru mangt, ið londini bæði kunnu læra hvør av øðrum, millum annað kunnu grønendingar læra nógv av føroyingum, tá umræður útbúgving, tí har eru føroyingar frammanfyri grønendingar.

Hans Enoksen metir, at søguliga sambandið millum londini bæði hevur sera nógv at siga, og at tað er ein styrki, at londini bæði líkjast og eru ymisk á mentanarøkinum.

Fylgið fór eftir undirskrivningina suður eftir oyggi til Vágs, har vitjan hjá Sirri var á skránni, og Vágs Býráð var síðani vertur við morgunmatarborð á Hotel Bakkanum.

Síðani var siglitúrur á skránni. Leygarkvöldið var Tvøroyrar Býráð vertur við ein døgurða. Fylgið gisti umborð á Smyrli í og fór við Smyrli til Havnar sunnumorgunin, har vitjað varð í Grønendingahúsinum og farið varð í kirkju í Vesturkirkjuni. Seinnapartin sunnudagin fóru grønlandsku gestirnir av landinum aftur.

Lögmaður fegnast

Lögmaður Jóannes Eidesgaard fegnast um, at samstarvið við Grønland nú er formaliserað. Hann vónar, at við hesum kemur meira ferð á og at samstarvið verður ókt.

- Føroyingar og grønendingar kunnu nú vinna frítt hvør hjá øðrum, fegnast lögmaður um, og nevnir, at hetta er ein gomul og søgulig siðvenja, sum nú er formaliserað.

Jóannes Eidesgaard fegnast um sáttmálan.

- Hetta er ein sáttmáli, sum fevnir um fleiri øki, og innan gransking og útbúgving kunnu føroyingar t.d. bjóða seg fram innan fiskivinnuútbúgving og maritimu útbúgvingar yvirhøvur, sigur lögmaður, og metir, at føroyingar eisini kunnu læra av og samstarva við grønendingar á mongum økjum.

- Eg vóni, at alt Útnorður-økið einaferð kann samstarva um hesi málini, sigur lögmaður, og nevnir Íslandssáttmálan.

- Tað er mín vón, at sáttmálin á ein hátt kann gerast eitt jarnbrot, so at Grønland kann koma við í samstarvið, sum Føroyar og Ísland hava, sigur lögmaður.

- Hetta er ein skilagóður sáttmáli, metir lögmaður.